

השובר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא.צ.

עין משפט
נר מצוה

והדשות. דישת שזלין בתרומה וצמער כגון שהקדמו בשזלין: **אין עובר.** בלא תחסוס: **המרכסות.** משום דגמר מלאכתו למעשר משעת דשה: **תרומה ומעשר.** דתס דיש לאו בתרומה ומעשר משתעי קרא דאין תרומה ומעשר סתם אלא מן המירוס ואילן כרכתיב (במדבר יח) כדגן מן הגורן: **מפני מראים העין.** שלא יאמרו עליו שהוא חוסס: **כול.** מלא אגרוף: **עטרסקלין שפיה.** שק או טרסקל מולין בלאורה והמאכל בתוכו ואוכלת: **נכרי הדש נפרסו של ישראל.** אינן עוזרים הצעלים שאמרו לו חסוס פרחי ודוש זה תצוה שלך אין עליהם עבירה לא תחסוס: **גידולי תרומה.** שזרעה וגידלה הגידולין תרומה מדרבנן ויהא אחד משמנה עשר דבר שרבו ציה שמאי על בית הלל בציאות שבת (שבת פ) וכיון דלאו תרומה מדאורייתא היא קרינא ציה דיש סתמא: **בשלמא גידולי תרומה תרומה.** מדרבנן ואינן טריין לשמועין דעובר: **גידולי עבל.** תצוה שגמרתה בכרי וזרעה בטיבולה הרי היא כשאר חולין ואוכל הימנה ערלי עד שימרח דבין דורעו כלה בטיב ליה איסוריה. ובתרומה הוא דגזור כדמפרש התם גזירה משום תרומה טהורה ביד ישראל שמה חרענה להפטר שלא יתנה לכהן אי נמי משום תרומה טמאה ביד כהן דלמא משהי לה לוורעה ואמרי ציה ליד תקלה: פלוגתא דר' מאיר ור' יהודה בקדושין (דף כג:) **ממון גבוה.** ולא קרינא ציה בדישוי. וגבי תרומה מיתוקמא שהיתה פרה של ישראל שאסור להאכילה תרומה ואפילו אם דש בה כהן דתניא כהן ששכר פרה מישראל אע"פ שמונחיה עליו לא יאכילה כרשיני תרומה: **היכי דמי.** דליהוי מעשר קודם דשה: כגון שהקדמו. וקרא שם עליו בשזלין: **וולר"ה.** כיון דשם מעשר עליו לר' יהודה נהי נמי דממון הדיוט הוא: **הא בעי תומה.** שאסור לאכלו חוץ לחומת ירושלים ויכרי אחי לאו דלא תחסוס ודחי לאו דלא תוכל לאכול בשערך: **ביום פאג.** ה"ק חזון של ירושלים שהוספו עליו קרוי בית פאג. ונראה לי שהוא לשון כבישתה של עיר שונגל"ה בלע"ז כדאמרין פרק קמא (דף טו.) זה קנה חמור וצית פניה: **כלא במעשר דמאי.** דליתיה אלא מדרבנן. הלוקח מעם הארץ שחיבו להפריש מעשר שני על הספק ולהעלותו לירושלים: **אף הוא.** יומנן כהן גדול במס' סוטה (דף מה.) **ביטל אם הידיו.** של מעשר ואפילו של חזרים שאין לומר בערתי הקדש מן הבית וגם נתמיו ללוי לפי שלא היו נוהגים מעשר ראשון ללוי כהלכתו דרממנא אמר ללוי וקנסניהו עזרא וזהו לתמו לכהנים: **וגור על הדמאי.** בלוקח מעם הארץ שיפריש הכל מספק מפני שהטבל עון מיתה חוץ מן התרומה שלא גזר להפרישה ולא

(א) תרומות פי"ט מה"ר
(ב) קדושין כד. (וש"ג.)
(ג) סוטה מה. יומא ט.
(ד) (מספ') דסוטה פי"ג.
(ה) (שבת קב. וש"ג.)
(ו) (דברים כה.) (ו) (ש"ל)
(ז) (דברים כה.) (ו) (ש"ל)
(ח) (ש"ל מ"ט.) (ו) (דברים יב.)
(ט) גי' רש"ל דכשם.
(י) (ש"ל) אמור פי' קי.

הגהות הב"ח

(א) גמ' ר"מ דאמר מעשר שני ממון: (ב) שם ור' יהודה הא כ"ל אבות ו' נמחק:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה בית פאג. היקף חיצון. ע"י סנהדרין ויד' ע"כ דרש"י ד"ה בית פאג ומנחת עת ע"כ ד"ה חוץ לחומת: תוס' ד"ה אכל וכו' וגורו אביו שבת. ע"י ר"ה דף כד ע"כ חוס' ד"ה שאני ועין בבית רש' הלכות כלאים:

והדשות במעשר ובתרומה אינו עובר משום לא תחסוס. פי' בקונטרס דתס דיש לאו הוי תרומה ומעשר שאין רגילות להיות תרומה ומעשר אלא אחר מירוס תימה דא"כ אפילו דאין חולין מתוקנים לא יעבור דאין רגילות להיות מתוקנים קודם מירוס ונראה דטעמא משום דכתיב דישו דמשמע הראוי לו ומעשר ממון גבוה הוא ותרומה נמי לישראל אסור ליתן לפני צהממו ואפילו כהן דוקא כרשינין שהוא מאכל צהמה מותר להאכל ולא חטין משום הפסד תרומה וכן דרש בהדיא במעילה (דף יג.) ושם ד"ה (מאי) מדדשו גבי הא דתנן וכן פרה לא תאכל כרשיני הקדש: **גידולי מעשר חוצין.** דלא שייך למיגזר שמה ישה צירו ויצער צטומאה דלמא ישה ציון שיכול לפדותו ואפילו לקוח בספק מעשר שנטמא דאין נפדה לרבי יהודה לא גזרו על גידולין דליהו מעשר כיון דעיקר מעשר ש' לו פריין: **באן במעשר ראשון דמיקרי דישו באן במעשר שני.** דאפילו לר' יהודה אינו עובר חוץ לחומה כדפריך בסמון והא בעי חומה ומימה והלא אי לאו רעך היה אוכל פועל משל הקדש כי היכי דשרי משל חזירו ולא הוי גזל וה"ל אית לן למימר דשרי חוץ לחומה דהא לרבי יהודה ממנו הוא ויכול לקדש צו האשה אפילו חוץ לחומה כדמשמע בקדושין (דף נג.) וי"ל דאפילו הכי (לא) קרינן ציה דישו שלו ולא של רעך דה"ל אמרינן בסוף פרק חלק (סנהדרין דף קא.) דלכולי עלמא לא מיקרי שללה גבי עיר הנדחת ופטורה מן החלה דלא מיקרי עריסותיהם:

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

והיב' דמי בשחקדימו בשבלין. תימה דמאי אינטיריך לפרושי הכא היכי דמי דעד השתא נמי הוי מיירי צהכי דהא בגידולי מעשר ליכא לאוקמה כלל: **אמר** דהו תניתיה רבי שמעון בן יוחאי אומר. ורבנן לא פליגי עליה צמאי דמפרש טעמא משום דמעלי לה: **חסום פרחי** ודוש בה. פירוש ודוש בתצואת דמריח צהמירה לנכרי דבתצואת נכרי פשיטא דשרי כיון שאין ישראל נשכר בחסימה אלא ארצה מפקיד כמו שפשיטא שמואל לומר לנכרי אכול נבלה ומהאי טעמא נמי מותר לומר לנכרי צבשת היך צר וצשל לזרעך כשאין מוטל עליו לזווג דאין מריח צהמיה אמיירה כלום ומיהו אמר ר"י דלא דמי לאומר לנכרי אכול נבלה דלא שייך התם חסימה לנכרי שהישראל עצמו יכול ליתן נבלה בפיו אבל הכא אותו דבר שאומר לנכרי לעשות הוא אינו יכול לעשות כמו לצשל או לחסום ומירושלמי דהזקין גבי מחזיקין ידי נכרים בצביעת דקאמר אל' חרוש צה טבאות ואנא נסיבנא לה מינך צתר שביעית אומר ר"י דאין ראה דהתם לפי שהתחיל כבר לחרוש מפני דרבי שלום: **אבל הכא דאיסור לאו שרי.** אע"ג דבמס' מו"ק (דף יג.) אמרינן (י) דבצביעת וחולו של מועד אסור אמירה לנכרי התם משום דשבת ויו"ט חדא מילתא היא וגזרו אטו שבת: **דגנבין** דהו ארמאי. בשאלמות דרב אחאי' מפרש שרי קושטין דינר צבים של צהמה בחזקה ויכרי גזב דהינר ומושל הכיס ומסרסו ולשון גנבין להו לא משמע הכי שלא באין לגזוב רק דהינר: מחלפי

עמי הארץ מזולתין במעשרות ולא היו מפרישין אלא תרומה גדולה: **תרומה מעשר.** שהיו מפריש לכהן מעשר מן המעשר והוא קרוי תרומה ואסור בתרומה: **ומסרום.** חולי מעיים וקורין אותו ריו"ר מו"ילה רע' ללול כמים והחטין קשין לה: **חסוס פרחי ודוש צה.** דשה שלך: **אמירה לנכרי שבות.** מדרבנן ומגנחין

לעזי רש"י

שונגל"ה [צינבל"ה].
חומה המקיפה את העיר.
ירול"ר [ריילוי"ד].
לשלישל (נאמר בפרה).